

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 173/2025-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Gucmanova 19/670, Leopoldov, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava sp. zn. 8Nt/81/2024 z 31. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základných práv podľa čl. 16 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 3, čl. 6 ods. 1 a čl. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 49 ods. 1 a 3 Charty základných práv Európskej únie označeným uznesením všeobecného súdu. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Tiež požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.
2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva nasledovný stav veci:
3. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/43/2020 z 1. decembra 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/4/2021 z 18. marca 2021 bol sťažovateľ uznaný za vinného za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a), c) a d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov.
4. Proti odsudzujúcemu rozsudku podal sťažovateľ Okresnému súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) návrh na pomerné skrátenie trestu postupom podľa ustanovenia § 438j Trestného zákona.

V návrhu poukázal na to, že s poukazom na jeho osobu a okolnosti prípadu by ponechanie pôvodnej dĺžky trestu odňatia slobody bolo neprimerane prísne. Zdôraznil, že v jeho prípade nebola akákoľvek omamná alebo psychotropná látka, jed alebo prekurzor fyzicky zaistená a v súčasnosti by už nemohol byť ani obvinený z dôvodu, že ak nebola fyzicky zaistená žiadna droga, nie je možné určiť ani nepatrné množstvo drogy. Z týchto dôvodov navrhol uložený trest pomerne skrátiť.

5. Namietaným uznesením okresného súdu z 31. októbra 2024 bol návrh sťažovateľa na pomerné skrátenie trestu odňatia slobody zamietnutý. Okresný súd poukázal na znenie dôvodovej správy k zákonu č. 105/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 105/2022 Z. z.“), ktorým bolo vložené ustanovenie § 438j do Trestného zákona. Súd vykonal porovnanie právneho posúdenia skutku sťažovateľa podľa právnej úpravy účinnej do 30. apríla 2022 a podľa právnej úpravy od 1. mája 2022 a konštatoval, že predmetný trestný čin by po 30. apríli 2022 nebol posúdený ako iný trestný čin a tiež by nebol posúdený ani ako čin miernejšie trestný. V oboch prípadoch, t. j. pred 30. aprílom 2022, ako i po tomto dátume, je trestná sadzba rovnaká, a to 10 rokov až 15 rokov. Z týchto dôvodov súd dospel k záveru, že ponechanie pôvodnej dĺžky trestu odňatia slobody pre odsúdeného nie je neprimerane prísne.

6. Okresný súd podotkol, že právne posúdenie podľa právnej úpravy účinnej k 1. máju 2022 by pre odsúdeného mohlo byť navyše prísnejšie, pretože v zmysle takéhoto právneho posúdenia by mohlo prichádzať do úvahy aj právne posúdenie skutku ako dvoch trestných činov, a to podľa § 172 ods. 3 a podľa § 172 ods. 4 Trestného zákona, čo by mohlo zakladať priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona.

7. Ustanovenie § 438j Trestného zákona je podľa okresného súdu možné použiť len v prípade rozdielnosti právnych úprav, a to na jednej strane právnej úpravy účinnej k 30. aprílu 2022 a na strane druhej právnej úpravy účinnej k 1. máju 2022. Zároveň ustanovenie § 438j Trestného zákona je možné použiť len v prípade zmeny právnej úpravy, ktorá bola vykonaná zákonom č. 105/2022 Z. z., a nie už v prípade ďalších neskorších zmien právnych predpisov vrátane zákona č. 40/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 40/2024 Z. z.“). Prostredníctvom postupu podľa § 438j Trestného zákona nie je možné uplatňovať právnu úpravu účinnú od 6. augusta 2024 na pôvodné konanie odsúdeného vedené pred Okresným súdom Nitra sp. zn. 1 T/43/2020.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ považuje ponechanie pôvodnej dĺžky uloženého trestu odňatia slobody za neprimerane prísne. Nestotožňuje sa s konštatovaním okresného súdu, že ustanovenie § 438j Trestného zákona je možné použiť len v prípade rozdielnosti právnych úprav účinných do 30. apríla 2022 a od 1. mája 2022, a nie už ďalších neskorších zmien právnych predpisov vrátane zákona č. 40/2024 Z. z., keďže podľa jeho názoru takýto výklad nevyplýva z ustanovenia § 438j Trestného zákona.

9. Porovnanie medzi trestným právom účinným v čase spáchania trestného činu a novelizovaným trestným zákonom musí vykonať súd so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Relevantné

ustanovenia trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 sú pre sťažovateľa podľa jeho názoru nepochybne priaznivejšie ako ustanovenia Trestného zákona účinné od 1. mája 2022. Okresnému súdu podľa sťažovateľa nič nebránilo postupovať podľa ustanovenia § 438j Trestného zákona a primerane mu skrátiť trest odňatia slobody a v tomto ohľade poukazuje na uznesenie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Nt/302/2022 z 15. marca 2024.

10. Podľa názoru sťažovateľa ustanovenie § 438j Trestného zákona bolo možné použiť aj na neskoršie zmeny právnych predpisov, teda aj na Trestný zákon účinný od 6. augusta 2022, ktorého ustanovenia sú pre sťažovateľa priaznivejšie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inšinciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

12. Predmetné ustanovenie § 438j Trestného zákona je označené ako „Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. mája 2022“. Podľa tohto ustanovenia trest odňatia slobody, ktorý nebol podmienene odložený a ktorý bol právoplatne uložený pred 1. májom 2022 za čin, ktorý bol posúdený ako trestný čin podľa § 171 alebo § 172 a ktorý by bol po 30. apríli 2022 posúdený ako iný trestný čin alebo ako čin miernejšie trestný, súd po opätovnom posúdení pomerne skráti, ak dĺžka uloženého trestu odňatia slobody prevyšuje hornú hranicu trestnej sadzby pre taký čin po nadobudnutí účinnosti tohto zákona alebo ak vzhľadom na osobu páchatel'a a okolnosti prípadu by bolo ponechanie pôvodnej dĺžky trestu odňatia slobody pre odsúdeného neprimerane prísne. Pritom súd prihliadne na vzájomný pomer trestnej sadzby ustanovenej pre čin pred nadobudnutím a po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Podľa rovnakých zásad postupuje, ak za taký čin a zbiehajúci sa iný trestný čin bol uložený úhrnný alebo súhrnný trest. O pomernom skrátení trestu rozhoduje súd, v obvode ktorého sa trest odňatia slobody vykonáva, a to aj bez návrhu.

13. Citované ustanovenie bolo do Trestného zákona včlenené zákonom č. 105/2022 Z. z., a to ako prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. mája 2022. Prechodné ustanovenie § 438j Trestného poriadku bolo prísne zviazané s novelou Trestného zákona z roku 2022, t. j. týkal sa a vzťahoval sa iba na prípady a situácie, ktoré sa menili v súvislosti s novou zmenovou úpravou zakotvenou práve v zákone č. 105/2022 Z. z. Čitateľné je to aj zo samotného znenia § 438j Trestného zákona, z ktorého aj keď nie *expressis verbis* vyplýva, že podmienky na postup podľa označeného ustanovenia museli byť splnené už v momente nadobudnutia účinnosti tohto zákona, ktorým bola novela Trestného zákona z roku 2022. O takú situáciu v prípade sťažovateľa nešlo.

14. Z uvedeného je evidentné, že na sťažovateľa sa úprava v § 438j Trestného zákona v relevantnom čase (1. mája 2022) nevzťahovala, keďže trestný čin, za ktorý bol právoplatne odsúdený, nemohol byť a ani nebol po 30. apríli 2022 posúdený ako iný trestný čin alebo ako čin

miernejšie trestný a ani dĺžka uloženého trestu odňatia slobody neprevyšovala hornú hranicu trestnej sadzby pre taký čin po nadobudnutí účinnosti novely Trestného zákona z roku 2022.

15. Ústavný súd sa k aplikácii predmetného ustanovenia § 438j Trestného zákona vyjadril už viackrát (napr. sp. zn. III. ÚS 87/2025, II. ÚS 17/2025, I. ÚS 661/2024, III. ÚS 546/2024), pričom aj v tomto prípade zotrváva na doterajšom právnom názore, že nie je dôvod vzťahnúť § 438j Trestného zákona na neskoršie úpravy Trestného zákona ako tú, ktorá nadobudla účinnosť 1. mája 2022.

16. Sťažovateľ žiada úpravu trestu podľa ustanovení Trestného zákona účinných od 6. augusta 2024, ktoré pôvodne mali nadobudnúť účinnosť 15. marca 2024. Prechodné ustanovenie k týmto úpravám, ktoré je obsiahnuté v § 438k Trestného zákona, ktoré mali byť pôvodne účinné od 15. marca 2024, však neobsahuje žiadne normy, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že sťažovateľovi ešte v roku 2021 uložený trest sa má upraviť v nadväznosti na úpravy Trestného zákona, ktoré nadobudli účinnosť 6. augusta 2024.

17. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením a obsahom napadnutých základných práv neexistuje taká relevantná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

18. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť. V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

19. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu